

คุณยายทำตัวเหมือนเข็มนาฬิกา ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
อย่างไม่มีขาดตกบกพร่องด้วยความกระฉับกระเฉง เข้มแข็ง
แต่แล้วอยู่ๆ ในปี ๒๕๒๗ คุณยายได้ป่วยกะทันหัน ถึงกับล้ม
หมอนนอนเสื่อ หมอตรวจไม่พบว่าเป็นโรคอะไร ได้แต่บอกว่า
“ขาดอาหาร” เพราะกรำงานมากไป

นักปฏิบัติธรรมจะมีลักษณะอย่างหนึ่ง คือ ไม่ว่าจะเจ็บไข้
ได้ป่วยอย่างไรก็ตาม ผิพรรณจะยังผ่องใส ไม่ซีดเซียว
เพราะฉะนั้นเมื่อเจ็บป่วยไม่มากจึงดูไม่ออก อีกทั้งการที่นัก

ปฏิบัติธรรมมีธาตุของความทรหดอดทน ไม่ปริปากบอกลงั้น
กว่าลูกศิษย์จะทราบ คุณยายก็อาการหนักแล้ว

คุณยายไม่เคยบ่น ไม่เคยตัดพ้อต่อว่าสักคำ เพราะเห็น
พระกำลังทำงานหนัก เกรงว่าจะกังวล กลัวจะเสียงานส่วนรวม

เมื่อคุณยายป่วย ท่านจะปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์
เป็นอย่างดี คุณยายตัดเรื่องกังวลอื่นๆ ออกหมด ท่านบอกว่า

“สังขารของเรายังควบคุมไม่ได้ ถ้าเอาเรื่องอื่นเข้ามาอีก
แล้วเมื่อไรจะฟื้นตัว”

ไม่ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นท่านทำเหมือนไม่มี คุณยายไม่
กังวลใจ ท่านตัดได้ แม้แต่ครวัที่เคยผูกพันท่านยังไม่ไปดู

เมื่อคุณยายหายป่วยแล้ว เวลาอาตมาออกมาฉันเช้า
หลังฉันเสร็จจะต้องเข้าไปดูคุณยายเพื่อถามว่า “ยายนอน
หลับไหม ดื่นกลางคืนบ่อยไหม” เพราะว่าเมื่อตอนป่วยยาย
บอกว่าตื่นคืนละ ๒-๓ ครั้ง หรือไม่ก็ถามว่า “ยายกินข้าวมี
รสไหม” ถ้าไม่ถาม ดูที่จานอย่างเดียวจะดูไม่ออก เพราะคุณ
ยายจะฝืนกินจนหมด “กินเหมือนกินยา” คุณยายบอก คือ
กินเพื่อให้มีแรง อาตมาจึงต้องใช้วิธีเลียบๆ เคียงๆ อย่างนี้

หลังจากนั้นเป็นต้นมา คุณยายเลิกปลุกฉันไม้อเอง แต่
สั่งให้เด็กวัดทำ และในโอกาสนี้เอง “รถสามล้อถีบประจำตัว
คุณยาย” ก็ได้เกิดขึ้นจากการออกแบบและจัดสร้างของ
ท่านจิตสุทโธ พระรูปหนึ่งของวัดพระธรรมกาย

เวลาเย็นๆ ยายจะนั่ง “สามล้อถีบ” ออกตรวจตราบริเวณวัด เด็กผู้ถีบรถให้คุณยายจะต้องถูกฝึกอย่างเข้มงวด ถีบรถได้ความเร็วพอทีเดียว ไม่เร็วไปจนนั่งไม่สบาย หรือช้าไปจนน่ารำคาญ นั่งแล้วรถจะต้องไม่โคลงเพราะคุณยายจะเมารถ นอกจากนั้นยังต้องมีปฏิภาณดีด้วย ต้องรู้ว่าเมื่อถีบไปเจออะไร แล้วควรจะจอดรถลงดูหรือเปล่า เมื่อคุณยายเห็นแล้วสงสัย ก็จะต้องตอบให้ได้ด้วย ไม่ใช่ว่ารู้จักแต่ถีบรถดีอย่างเดียวเท่านั้น

คนที่มีโอกาสรับใช้ใกล้ชิดคุณยาย จึงได้รับการฝึกตนเอง ได้รับการถ่ายทอดนิสัยไปโดยอัตโนมัติ ซึ่งคุณยายมักจะเน้นเสมอว่า ต้องการให้เขามีนิสัยดีๆ ติดตัวข้ามชาติไป